

Людмила ЩУР,
доцент кафедри музикознавства та методики
музичного мистецтва ТНПУ імені В. Гнатюка,
кандидат мистецтвознавства, доцент
Тернопіль, Україна
luckinesslyudmyla@tnpu.edu.ua

Lyudmila SCHUR,
Associate Professor of the Department of Musicology and
Methods of Musical Art, Ternopil National
Pedagogical University named after Volodymyr Hnatyuk
Candidate of Art History, Associate Professor
Ternopil, Ukraine
luckinesslyudmyla@tnpu.edu.ua

**ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА РОЗВИТОК ТАНЦЮВАЛЬНИХ ТРАДИЦІЙ У
ТНПУ ІМ. В. ГНАТЮКА
PRESERVATION AND DEVELOPMENT OF DANCE TRADITIONS AT
TNPU NAMED AFTER V. HNATYUK**

Танцювальна культура є важливим складником національної ідентичності, засобом збереження історичної пам'яті та духовної спадщини народу. В умовах глобалізації та культурної уніфікації особливої актуальності набуває діяльність освітніх і мистецьких інституцій, які сприяють збереженню, переосмисленню та актуалізації народних хореографічних традицій.

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка (далі ТНПУ) має сталу традицію плекання національного хореографічного мистецтва як у виховній та мистецько-просвітницькій діяльності, так і у професійній підготовці майбутніх педагогів-хореографів. Метою дослідження є висвітлення основних напрямків, форм і перспектив збереження та розвитку танцювальних традицій у ТНПУ.

Танцювальне мистецтво почало активно інтегруватися в освітній процес ТНПУ у другій половині ХХ століття, коли було відкрито факультети та спеціалізації, що готували фахівців у сфері педагогічно-мистецької освіти. Значну роль у становленні танцювального напрямку відіграли викладачі та митці, які поєднували академічну підготовку з глибоким знанням українських народних традицій, зокрема вивченням українських народних пісень, народної музики і, звісно, українського народного танцю.

Згодом при університеті почали активно формувалися студентські творчі колективи, що виконували роль не лише навчальних лабораторій, а й осередків репрезентації танцювального мистецтва у регіоні.

У 2023 році при випусковій кафедрі музикознавства та методики музичного мистецтва ТНПУ зроблено перший набір студентів на спеціальність «Хореографія», яка охоплює цілий спектр як практичних дисциплін (Український танець та методика його навчання, Класичний танець та методика його навчання, Народно-сценічний танець та методика його навчання, Сучасний танець та

методика його навчання тощо), так і теоретичних (Історія хореографічного мистецтва, Етнохореологія, Хореопедагогіка, Народний танець Західного Поділля тощо). Освітня програма зорієнтована на гармонійне поєднання виконавської підготовки з глибоким теоретичним і практичним вивченням регіональних танцювальних традицій.

Суттєвим є акцент на місцевому регіональному фольклорі, а саме стилістичних особливостях Західного Поділля, Галичини, Волині, Буковини. Студенти вивчають локальні пластичні особливості, ритміку, символіку, костюми. Такий підхід формує не лише хореографа, а й культурного носія традиції.

Ключову роль у збереженні такої роботи відіграє діяльність студентських танцювальних ансамблів, зокрема танцювальний ансамбль «Веснянка», який став візитівкою цього закладу вищої освіти. Колектив не лише відтворює традиційні форми українського танцю, а й активно займається пошуком і реконструкцією локальних хореографічних зразків. У репертуарі «Веснянки» українські народні танці, жартівливі хореографічні композиції, створені на основі західноподільського танцювального фольклору, стилізації, сучасні композиції тощо.

Участь студентів у колективі має подвійну функцію: з одного боку, це форма сценічної реалізації, з іншого – дослідницький простір, де апробується навчальний матеріал, фольклорні джерела, авторська хореографія.

ТНПУ ім. В. Гнатюка активно застосовує сучасні формати для збереження танцювальної спадщини: фольклорно-етнографічні експедиції, відеоархіви народних танців, науково-практичні конференції, міжрегіональні хореографічні фестивалі та флешмоби. За участі студентів і викладачів реалізуються міждисциплінарні проекти, які поєднують танець із сучасними медіа, відеоартом, інтерактивним мистецтвом.

Значущим є також розвиток наукових досліджень, зокрема участь студентів спеціальності «Хореографія» у Всеукраїнських наукових студентських конкурсах, де успішно представляють свої дослідження та займають високі оцінки у рейтингу молодих науковців.

У майбутньому університет має потенціал стати не лише освітнім, а й дослідницько-інноваційним центром з вивчення та актуалізації хореографічної спадщини.

Перспективними напрямками є:

- створення цифрових архівів традиційного танцю Західного Поділля та суміжних регіонів;
- впровадження практик креативної реконструкції традицій з елементами сучасної хореографії;
- розвиток інтернаціонального діалогу – участь у проєктах із збереження нематеріальної культурної спадщини в межах ЮНЕСКО;
- інтеграція нових медіа в освітній процес: відеоплатформи, VR-матеріали для вивчення руху, онлайн-курси з фольклорної хореографії.

Отже, танцювальні традиції у ТНПУ імені В. Гнатюка зберігаються й активно розвиваються завдяки гармонійному поєднанню академічної підготовки, сценічної практики, фольклорних досліджень та інноваційної педагогіки. В університеті сформовано унікальне середовище, де хореографія розглядається не лише як мистецтво руху, а як форма національної культурної пам'яті, дієвий інструмент формування професійної та громадянської ідентичності молоді.

ЛІТЕРАТУРА

1. Стельмах І. М. Методика викладання народної хореографії у педагогічних ЗВО. Кропивницький: Екслібрис, 2018. 168 с.
2. Хореографічне мистецтво України: історія та сучасність / за ред. В. М. Рижова. К.: Музична Україна, 2015. 312 с.
3. Черкашина-Губаренко, М. Л. Українське сценічне мистецтво в контексті культури ХХ–ХХІ ст. Харків: Акта, 2020. 224 с.
4. Концепція розвитку хореографічної освіти в Україні до 2030 року // Міністерство культури та інформаційної політики України. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mkp.gov.ua/> (дата звернення: 18.05.2025).

Ангеліна ЯРЕМІЙ,
здобувачка першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти спеціальності 024 Хореографія
факультету мистецтв,
ТНПУ імені В. Гнатюка
Науковий керівник – Людмила ЩУР,
доцент кафедри музикознавства та методики
музичного мистецтва ТНПУ імені В. Гнатюка,
кандидат мистецтвознавства, доцент
Тернопіль, Україна
luckinesslyudmyla@tnpu.edu.ua

Angelina YAREMIY,
Undergraduate Student of the First (Bachelor's) Level
of Higher Education, Specialty 024 Choreography,
Faculty of Arts, art Ternopil National
Pedagogical School Volodymyr Hnatyuk University
Scientific supervisor – Lyudmila SCHUR,
Associate Professor of the Department of Musicology
and methods of musical art Ternopil National
Pedagogical School Volodymyr Hnatyuk University
Candidate of Art History, Associate Professor
Ternopil, Ukraine
luckinesslyudmyla@tnpu.edu.ua

ТВОРЧИЙ СТИЛЬ ПАВЛА ВІРСЬКОГО: СИНТЕЗ НАРОДНОГО ТА КЛАСИЧНОГО

PAVL VIRSKI'S CREATIVE STYLE:

A SYNTHESIS OF THE FOLK AND THE CLASSICAL

Постать Павла Павловича Вірського (1905–1975) є однією з ключових у розвитку українського сценічного танцю ХХ століття. Як хореограф, балетмейстер і педагог, він не лише створив нову естетику сценічного народного танцю, а й заклав засади цілого напрямку в українському хореографічному мистецтві. Центральною особливістю творчості Вірського був синтез традиційного